

Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973).

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE

A R R E S T

Nr. 90.632 van 6 november 2000

A. 90.325/XIII-1605

In zake : 1. **RENARD** Léopold,
2. **PELZER** Bernhard,
die beiden woonplaats hebben gekozen bij
Mr. Gilbert DEMEZ en Mr. Laure DEMEZ,
advocaten,
Wijnheuvelenstraat 227
1030 Brussel,

tegen :

het Waals Gewest,
vertegenwoordigd door zijn Regering,

dat woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Pierre LAMBERT, advocaat,
Defrélaan 19
1180 Brussel.

Tussenkommende partijen :

1. **de stad Luik,**
die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Pierre FRANCOIS, advocaat,
rue du Château Massart 88
4000 Luik.

2. **de Regie der Gebouwen,**
die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Pierre LAMBERT, advocaat,
Defrélaan 19
1180 Brussel.

DE VOORZITTER VAN DE XIIIe KAMER,

Gezien het op 14 april 2000 ingediende verzoekschrift, waarbij Léopold RENARD en Bernhard PELZER de nietigverklaring vorderen van de volgende handelingen :

- de "voorwaardelijke" bouwvergunning die het Ministerie van het Waals Gewest op 20 juli 1994 afgegeven heeft aan de Regie der Gebouwen voor een goed gelegen te Luik, place Saint-Lambert, met het oog op de uitbreiding van het gerechtsgebouw, welke vergunning uitvoerbaar verklaard is bij de beslissing van de gemachtigde ambtenaar van 6 september 1999;
- de beslissing van de gemachtigde ambtenaar van 6 september 1999, waarbij de “voorwaardelijke” bouwvergunning, die de eerste bestreden handeling is, uitvoerbaar verklaard wordt;

Gezien de vordering die dezelfde verzoekers op 20 maart 2000 hebben ingesteld met het oog op de schorsing van de tenuitvoerlegging van diezelfde handelingen;

Gezien de op 11 april en 20 september 2000 ingediende verzoekschriften, waarbij de Regie der Gebouwen vraagt als tussenkomende partij te mogen optreden in het kort geding en in het beroep tot nietigverklaring;

Gezien de op 7 april en 22 september 2000 ingediende verzoekschriften, waarbij de stad Luik vraagt als tussenkomende partij te mogen optreden in het kort geding en in het betoep tot nietigverklaring;

Gezien de nota met opmerkingen van de verwerende partij;

Gezien het verslag van mevr. VOGEL, auditeur bij de Raad van State, opgemaakt op grond van artikel 93 van de algemene procedureregeling, en van artikel 12, tweede lid, van het koninklijk besluit van 5 december 1991 tot bepaling van de rechtspleging in kort geding;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan de partijen;

Gelet op de beschikking van 29 september 2000, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij deze worden opgeroepen om te verschijnen op 17 oktober 2000 om 9.30 uur;

Gehoord het verslag van de heer LEROY, kamervoorzitter;

Gehoord de opmerkingen van Léopold RENARD, eerste verzoeker, van Mr. L. DEMEZ en Mr. G. DEMEZ, advocaten, die voor de verzoekende partijen verschijnen, van Mr. M. JOASSART, loco Mr. P. LAMBERT, die voor de verwerende partij en de eerste tussenkomende partij verschijnt, en van Mr. P. FRANCOIS, advocaat, die voor de tweede tussenkomende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van mevr. VOGEL, auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de stad Luik en de Regie der Gebouwen bij op 7 april, 11 april, 20 september en 22 september 2000 ingediende verzoekschriften vragen als tussenkomende partij te mogen optreden in het kort geding en in het beroep tot nietigverklaring; dat deze verzoekschriften dienen te worden ingewilligd;

Overwegende dat de verzoekers op 13 oktober 2000 een "zittingsnota" hebben laten geworden; dat het gaat om een document waarin de procedureregeling niet voorziet en dat uit de debatten moet worden geweerd;

Overwegende dat de verzoekers de ontvankelijkheid van het beroep wettigen in de volgende bewoordingen :

“ Per brief van 17 februari 2000 heeft de gemachtigde ambtenaar zijn beslissing van 6 september 1999 aan de heer Léopold RENARD medegedeeld. Op deze datum dus hebben de verzoekers kennis kunnen nemen van de tweede bestreden handeling.

Het onderhavige beroep is bijgevolg volkomen ontvankelijk ratione temporis.

Het bezwaar kan niet worden gemaakt dat het onderhavige beroep een dubbel onderwerp heeft, in zoverre de twee bestreden handelingen kennelijk verknocht zijn”;

dat de verzoekers, na in verband met de verknochtheid uit de rechtsleer te hebben geciteerd, verder het volgende gesteld hebben :

” Dit is in casu des te meer het geval daar de twee bestreden handelingen passen in een complexe operatie. Het onderhavige verzoekschrift heeft in feite een enkel onderwerp (de uitvoerbaar verklaarde bouwvergunning) dat twee facetten omvat (de bouwvergunning en de beslissing waarbij ze uitvoerbaar verklaard wordt)”;

Overwegende dat de termijn om een beroep tot nietigverklaring in te stellen tegen een handeling die niet hoeft te worden bekendgemaakt noch ter kennis hoeft te worden gebracht, aanvangt te rekenen van de dag waarop verzoeker er kennis van gehad heeft; dat de omstandigheid dat aan de tenuitvoerlegging van een handeling een termijn of een voorwaarde verbonden is, noch de aanvang, noch de duur van de termijn om beroep in te stellen wijzigt; dat niet betwist wordt dat de verzoekers in 1994 kennis hebben gehad van de eerste bestreden handeling; dat het onderhavige beroep tot nietigverklaring, dat in maart 2000 ingesteld is, te laat gekomen is in zoverre het tegen de eerste bestreden handeling ingesteld wordt;

Overwegende bovendien dat de twee verzoekers en vijf andere personen op 19 december 1994 een beroep tot nietigverklaring van de thans bestreden vergunning hebben ingesteld; dat dat beroep verworpen is bij arrest nr. 87.562 van 24 mei 2000; dat het - relatieve - gezag van gewijsde van dat arrest eraan in de weg staat dat dezelfde vordering opnieuw ingesteld wordt;

Overwegende dat het eerste onderwerp van het beroep afstuit op twee excepties van niet-ontvankelijkheid van openbare orde;

Overwegende dat aan de vergunning van 20 juli 1994 verschillende voorwaarden verbonden zijn die inzonderheid vervat zijn in het advies van de gemachtigde ambtenaar; dat deze voorwaarden bestaan uit vijf punten, waarvan in het advies uitdrukkelijk aangegeven wordt dat ze geen betrekking hebben op de algemene opzet van de plaatsing van de gebouwen, de groene ruimten en de waterplas, maar verduidelijkingen vormen die moeten worden aangebracht in de uitvoeringsdocumenten en die vóór de uitvoering om advies aan de gemachtigde ambtenaar moeten worden medegedeeld; dat in het vijfde van deze punten het volgende wordt bepaald : “in het algemeen moet de studie van het aanzicht van de voorgevels worden voortgezet door een verfijning van de creatieve details en van de voorgestelde materialen. De onderverdelingen in registers (en intern in die registers) en de voorgestelde uitvoering van de materialen waaruit ze bestaan (specificatie van de texturen, de verhoudingen vlak/onafgewerkt, de polychromie, ...) vormen evenveel gegevens die moeten worden gepreciseerd”; dat in dezelfde vergunning aangegeven wordt dat vóór de uitvoering van de betrokken werken aan de gemachtigde ambtenaar herwerkte plannen moeten worden overgezonden;

Overwegende dat de tweede bestreden beslissing vervat is in een brief van de gemachtigde ambtenaar die als volgt geredigeerd is :

" Naar aanleiding van uw brief van 7 juli 1999 zijn de plannen en documenten die u mij heeft overgezonden, om advies voorgelegd aan het college van burgemeester en schepenen van de stad Luik, alsmede aan de afdeling Patrimonium en de Koninklijke Commissie voor Monumenten, Landschappen en Opgravingen.

Mijn diensten hebben deze documenten eveneens onderzocht, welke ons voorgelegd zijn omdat er voorwaarden gekoppeld waren aan de stedenbouwkundige vergunning die u op 20 juli 1994 afgegeven is, inzonderheid wat de punten 5 b, c, d en e betreft.

Uit dat onderzoek en die raadplegingen blijkt dat de plannen en documenten die u mij voorlegt perfect aan de gestelde verwachtingen beantwoorden. In het bijzonder de commissie en ikzelf verheugen ons over de architectonische ontwikkeling van het dossier. De architecturale aanblik van de voorgevels, de overgangen "voorgevel-dakwerk", de talrijke uitvoeringsdetails en de aanpak van de "openbare" ruimten (waaronder het bruggetje) worden met veel gevoel bestudeerd, waarbij de basisopties worden behouden die we in het kader van het oorspronkelijke onderzoek van het dossier aanvaard hebben. Deze nieuwe gebouwen zullen met succes inpassen in de nieuwe place St-Lambert en perfect harmoniëren met het nieuwe woonblok Saint-Michel.

Om de omvangrijke operatie die erin bestaat de kankers in de stadsstructuur van het centrum van Luik weg te werken, tot een goed einde te brengen, en vooral om een echte verbinding tot stand te brengen met de wijken "Pierreuse" en "Sainte-Marguerite", wensen wij dat de bouwwerken voor de uitbreiding van het gerechtsbouw zo vlug mogelijk worden voortgezet";

Overwegende dat met deze brief van de gemachtigde ambtenaar beoogd wordt vast te stellen dat de bij de vergunning van 20 juli 1994 opgelegde wijzigingen die aangebracht zijn in de uitvoeringsdocumenten, voldoen aan de voorwaarden die in die vergunning vastgesteld worden; dat de beslissing die in die brief vervat is, voorgesteld wordt als een handeling waarbij die vergunning louter uitgevoerd wordt, waarbij de strekking van die vergunning niet gewijzigd wordt en waarbij alleen vastgesteld wordt dat de bezorgde documenten beantwoorden aan de verwachtingen zoals ze in de vergunning gesteld worden;

Overwegende dat op de terechtzitting de verzoekers bij de uiteenzetting van het derde middel van het verzoekschrift betogen dat het project waarvoor een vergunning uitgereikt is substantieel verschilt van dat op grond waarvan de vergunning van 1994 afgegeven is, zodat de tweede bestreden handeling "had moeten worden onderworpen aan de maatregelen van openbaarmaking die door het WWROSP worden voorgeschreven en er een nieuwe stedenbouwkundige vergunning had moeten worden afgegeven";

Overwegende dat artikel 84 van het Waals Wetboek van Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw en Patrimonium (WWROSP), in de versie vastgesteld bij het decreet van 27 november 1997, evenals artikel 41 in de vorige

versie, voorschrijft dat elkeen die bouwt een stedenbouwkundige vergunning moet hebben; dat deze vergunning de enige akte is waarbij toestemming wordt verleend om een van de verrichtingen waarin deze bepaling voorziet uit te voeren; dat ze uitgereikt wordt volgens de procedure die bij hetzelfde Wetboek wordt bepaald en in de vorm die het voorschrijft; dat de brief van de gemachtigde ambtenaar van 6 september 1999 waarin de verzoekers de tweede bestreden handeling zien, door de steller ervan kennelijk niet opgevat is als een wijzigende vergunning; dat die brief louter verband houdt met de voorwaarde die vervat is in de bouwvergunning van 20 juli 1994, waarin vastgesteld wordt dat eraan voldaan is; dat het juist is dat deze constatacie niet zuiver automatisch plaatsheeft en van de gemachtigde ambtenaar een beoordeling vereist wat betreft het esthetisch aspect van de aangebrachte wijzigingen, welke beoordeling uit de aard der zaak berust op enige beoordeling omtrent de opportuniteit; dat dit niet wegneemt dat een dergelijke handeling geen rechtsgevolgen heeft die verschillen van die van de bouwvergunning in de uitvoering waarvan deze handeling voorziet; dat, gesteld dat de gemachtigde ambtenaar, door voorwaarden te aanvaarden, in feite een wijziging van de oorspronkelijke vergunning toegekend heeft, de gewone rechtbanken de overtreding van deze vergunning dienen te bestraffen, indien ze deze bewezen achten; dat tegen de tweede bestreden handeling geen beroep tot nietigverklaring kan worden ingesteld; dat het beroep niet-ontvankelijk is;

Overwegende dat de verwerping van het beroep tot nietigverklaring tot gevolg heeft dat de vordering tot schorsing eveneens dient te worden afgewezen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De verzoeken tot tussenkomst in het kort geding en in het beroep tot nietigverklaring, ingediend door de stad Luik en de Regie der Gebouwen, worden ingewilligd.

Artikel 2.

Het beroep tot nietigverklaring en de vordering tot schorsing worden afgewezen.

Artikel 3.

De kosten, bepaald op 24.000 frank, komen ten laste van de verzoekers.

De 5.000 frank kosten die de Regie der Gebouwen ten onrechte heeft betaald doordat ze fiscale zegels heeft aangebracht op het verzoekschrift tot tussenkomst in het beroep tot nietigverklaring, worden haar terugbetaald.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van de XIIIe kamer, op zes november tweeduizend door :

de Hr.	LEROY,	kamervoorzitter,
Mevr.	MALCORPS,	griffier.

De Griffier,

De Voorzitter,

M. -Chr. MALCORPS.

M. LEROY.

VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD VAN STATE,
GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.